

Gyvenimas

Laikraštis Prienų rajono ir Birštono krašto žmonėms
Nacionalinės rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacijos narys

ISSN 1648-0392

Nr. 91 (10828) * 2025 m. lapkričio 25 d., antradienis

Kaina – 0,97 Eur

Laba diena

Šiandien – mėnulio jaunatis, nuo ketvirtadienio – priešpilis. Saulė teka 8 val. 09 min., leisis 16 val. 05 min. Dienos ilgumas 8 val.

Vardadieniai: šiandien – Jaukanta, Jaukantas, Jaumantas, Jaumantė, Katarina, Katrė, Katryna, Kotryna, Santautas, Santautė, Sanvyda, Sanvydas, Tryna, rytoj – Dobilas, Dobilė, Krizostomas, Vaigeta, ketvirtadienį – Maksas, Maksima, Maksimas, Maksimilijonas, Skomantas, Skomantė, Skomina, Vergilijus, Virgas, Virgilija, Virgilijus.

Lapkričio 25 – Tarptautinė kovos prieš moterų prievartą diena. Šv. Kotryna, senbernių diena.

28 Wittkoffo prieš 12 Zelensko punktų 2 p.

Prienų krašto bibliotekose – kūrybos ir bendrystės kupinas „Socialinio recepto“ sezonas 3 p.

2025-ieji – Lėktuvo ANBO ir Lietuvos aviacijos kūrėjų metai 5 p.

Nemunėlis 6 p.

Tradicinė rudens šventė Kašonyse 8 p.

Renkame Metų žmones!

Baigiantis metams tradiciškai kviečiame prisiminti ryškesnius 2025 metų įvykius, pastebėti tuos Prienų ir Birštono krašto žmones, kurie, Jūsų nuomone, išsiskiria prasmingais, visuomenei naudingais darbais, yra verti pagarbos už kilnius ir nesavanaudiškus poelgius, kurie puoselėja gražius santykius su aplinkiniais, nestokoja įdomių idėjų ir savo bendruomenėje skleidžia gėrį ir grožį. Rašykite mums, siūlykite savo kandidatus, vertus nominacijų „Metų žmogus“ ir „Metų projektas“, ir prizų, skirtų pagerbti mūsų krašto šviesuolius.

Taip pat kviečiame Birštono ir Prienų sporto bendruomenes pasiūlyti savo kandidatus Metų sportininko nominacijai.

MEGA
prekybos ir laisvalaikio centras

NEBŪK BALTA VARNA –
RINKIS JUODUS
PASIŪLYMUS!

Lapkričio 28-29 d.

Apsipirkite PLC MEGA (Islandijos pl. 32, Kaunas) už 50 Eur ar didesnę sumą, dalyvaukite žaidime ir laimėkite dovaną*

*Išsamus nuolaidų sąrašas ir žaidimo taisyklės www.mega.lt

Interreg

Bendrai finansuoja
EUROPOS SAJUNGA

Lietuva – Lenkija

Baigiamas įgyvendinti projektas „Svarbiausia sveikata – sveikatos apsauga ir profilaktika po koronaviruso Lietuvoje ir Lenkijoje“

Prienų rajono savivaldybės administracija kartu su Kentšyno (Kętrzyn) savivaldybe (projekto pareiškėjas) baigia įgyvendinti 2021–2027 m. Interreg VI-A Lietuva–Lenkija bendradarbiavimo per sieną programos projektą „Svarbiausia sveikata – sveikatos apsauga ir profilaktika po koronaviruso Lietuvoje ir Lenkijoje“ (angl. Health is the most important – health protection and prophylactic in the post-covid period in Lithuania and Poland), Nr. LTPL00253.

Pagrindinis tikslas – Kentšyno ir Prienų rajono savivaldybių bendradarbiavimas, orientuotas į Varmijos-Mozūrijos ir Kauno regionų gyventojų sveikatos gerinimą.

Šio projekto tikslas – gerinti Kentšyno ir Prienų rajono savivaldybių gyventojų sveikatą, įgyvendinant prevencines priemones (vėžio žymens tyrimai, mokomieji (pažintiniai) vizitai, prevenciniai renginiai).

Įgyvendintos projektos veiklos aktualizavo prevencinių bei reguliarių medicininių tyrimų svarbą ir skatino visuomenės sąmoningumą.

Įgyvendinant projektą, Prienuose buvo suorganizuoti 2 bendri renginiai su projekto pareiškėju. Tai sveikatos diena „Kartu – mes galime“, kuri buvo skirta Pasaulinei kovos su vėžiu dienai paminėti, ir tarptautinė konferencija „Vėžio iššūkiai – kaip juos

įveikti?“ – baigiamasis projekto renginys, kurio metu buvo pristatyti atliktų vėžio žymens tyrimų rezultatai, išklaustos paskaitos – lektorės onkologės chemoterapeutės Dainoros Mačiulienės „Kaip gyventi ilgiau ir kokybiškiau. Onkologo požiūris“ ir Virginijaus Šaulio „Vėžys gyvenimo nuosprendis ar tiesiog naujos galimybės. Maisto svarba onkologinės ligos atveju“, pristatyta Virginijaus Šaulio knyga „Vėžys 24/7“. Renginio pabaigoje parodytas meno terapijos spektaklis „NenuGALĖTieji“.

Projekto veiklose dalyvavo daugiau kaip 400 Prienų rajono savivaldybės gyventojų: 300 asmenų buvo atlikti vėžio žymens tyrimai (222 moterims ir 78 vyrams), suorganizuoti 2 mokomieji pažintiniai vizitai į Kentšyno savivaldybę, juose dalyvavo 20 moksleivių ir 17 asmenų, atstovaujančių sveikatos priežiūros įstaigoms.

Informacija apie vėžio ligų profilaktikos priemones buvo skelbiama abiejų partnerių interneto

svetainėse, feisbuko paskyrose, bendruomenėse, renginiuose. Išleista brošiūra, kurioje pateikiama informacija apie įvairias vėžio ir COVID-19 rizikas bei būdus, kaip kovoti su vėžinėmis ligomis. Visos išgytos reklaminės ir viešinimo priemonės buvo skirtos veiklų dalyviams, svečiams, partneriams.

Projekto veiklose dalyvavo Kentšyno ir Prienų rajono savivaldybių gyventojai – suaugusieji, moksleiviai (12–14 metų amžiaus), sveikatos įstaigų darbuotojai.

Projektas bendrai finansuojamas Europos Sąjungos ir Prienų rajono bei Kentšyno savivaldybių lėšomis.

Bendra projekto vertė 153447,48 Eur, iš jų – ES dalis (80%) sudaro 122 757,98 Eur.

Prienų rajono savivaldybės biudžetas 60 137,28 Eur, iš jų 48109,82 Eur ES lėšos, 12027,46 Eur nuosavos lėšos.

Projekto įgyvendinimo trukmė 12 mėnesių. Projekto pradžia 2024 m. gruodžio 1 d., pabaiga 2025 m. lapkričio 30 d.

Prienų rajono savivaldybės administracijos Investicijų skyriaus informacija

Už informacijos turinį atsako tik Prienų rajono savivaldybės administracija ir jokiais aplinkybėmis negali būti laikoma, kad ši informacija atspindi Europos Sąjungos poziciją.

Programos interneto svetainė <https://lietuva-polska.eu>

Užs.Nr.32

Nuomonė

Rytas STASELIS

28 Wittkoffo prieš 12 Zelenskio punkty

Rusijos tiesioginių investicijų fondo vadovo Kirilo Dmitrijevo vizitas į JAV š.m. spalio pabaigoje nebuvo jau toks tuščias, kaip skelbė gausios Vakarų šalių medijos. Žinia – K. Dmitrijevas karštomis skrido per Atlantą iškart po to, kai prezidentas Donaldas Trumpas spalio 22 d. paskelbė ekonomines sankcijas dviem svarbiausioms rusų naftos gavybos įmonėms – valstybinei „Rosneft“ ir kvazi privačiai – „Lukoil“. Tai buvo pirmosios D. Trumpo administracijos sankcijos prieš svarbias Rusijos įmones, kurių veikla atneša į agresyvią karą prieš Ukrainą kariaujančios šalies biudžetą reikšmingą dalį pajamų.

Tąsyk buvo skelbiama, kad, be simbolinių kontaktų, Amerikoje K. Dmitrijevas nepesė nieko, nes pagrindiniai JAV administracijos pareigūnai, įskaitant patį D. Trumpą, buvo jau išvykę arba pakelėiui į Pietų Korėją, kurioje vyko svarbus valstybių vadovų susitikimas. Dabar ryškėja, kad Floridoje specialiajam Vladimirui Putino pasiuntiniui pavyko pagauti amerikietį kolegą Steveną Wittkoffą, su kuriuo jie drauge ėmėsi kurpti naują taikos Ukrainoje planą. Panašų į tą, kuris paliaubomis ir įkaitų gražinimo sustabdė pora metų liepsnojusį konfliktą Vidurio Rytų Gazos ruože tarp Palestinos arabų ir Izraelio.

Šią savaitę įtakinga „Axios“ paskelbė, esą JAV ir Rusija (tiksliau S. Wittkoffas ir K. Dmitrijevas) parengė 28 punktų susitarimą, kurį galėtų pasirašyti ukrainiečiai su rusais, ir tai sustabdytų nuo 2022 m. vykstantį karą Ukrainoje. Remdamasi neįvardintais šaltiniais JAV administracijoje „Axios“ nedaugžodžiavo. Tik pranešė, kad K. Dmitrijevas planu buvo patenkintas, nes jį sudarant „Rusijos pozicija pagaliau buvo išgirsta“. Trečiadienį po pietų savo trigrašį pridėjo ir britų „Financial Times“ (FT). Pranešęs, esą S. Wittkoffo ir K. Dmitrijevo plano esmė numato, kad Ukraina turėtų Rusijai užleisti visą Donbaso regioną (taip pat ir teritorijas, kurių rusų kariuomenė niekada nebuvo užėmusi), įteisinti rusų kalbą antrąja valstybine kalba Ukrainoje, sudaryti sąlygas veikti Maskvos jurisdikcijoje esančiai stačiatikių konfesijai, taip pat ateityje ženkliai apriboti savo ginkluotąsias pajėgas, be to, neįpretenduoti į JAV karinę paramą.

Kitaip tariant – šie viešai FT paskelbti susitarimo aspektai menkai tesiskiria nuo maksimalių Maskvos reikalavimų, kuriuos įvykdžius, Rusija zadėjo užbaigti karą. Ukrainos politikai bei ekspertai tai vadino dvių punktų formule: 1. Ukrainos kapituliacija, 2. Visiška Rusijos pergalė kare.

„Axios“ dar skelbė, kad šios savaitės trečiadienį Stambule (Turkija) S. Wittkoffas turėjo susitikti su Volodymiru Zelenskiu, tačiau galų gale susitikimas neįvyko, nes Ukrainos prezidentas į Turkiją atvyko su savo (12 punktų) taikos siūlymu, kurį parengė kartu su Europos lyderiais (S. Wittkoffo ir K. Dmitrijevo planas Europos indėlio į derybas visiškai nenumatė).

Neįvardytai šaltiniais, kurie esą medijoms pasakojo apie galimas taikos Ukrainoje gaires, remtose publikacijose, deja, nieko nepasakojama apie tai, koks yra D. Trumpo požiūris į aptariamą perspektyvą. Viena vertus, jis ne kartą ir ne du yra tvirtinęs, kad norėtų karą Ukrainoje baigti kuo greičiau. Tačiau, kita vertus, paskutines savaites atrodė, kad, nepaisant sąlyginės taikdariusios politikos sėkmės Vidurio Rytuose, S. Wittkoffas JAV administracijoje yra truputį patrauktas į šoną, o naujuoju stipriu sprendimų priėmėju tapo JAV valstybės sekretorius ir D. Trumpo patarėjas nacionalinio saugumo klausimais Marcus Rubio.

Kiek labiau aišku, ko taip stengiasi ir džiaugiasi K. Dmitrijevas. Jo užduotis – pokalbiuose su S. Wittkoffu pasiekti, kad spalio 22 d. įvestos, tačiau iš dalies iki lapkričio 21 d. D. Trumpo atidėtos sankcijos prieš Rusijos naftos kompanijas taip ir neišsigaliojotų. Ypač tai sakytina apie „Lukoil“ ir jos turtui užsienyje. Nors vien sankcijų deklaravimas, teigiama, abiem įmonėms jau padarė apčiuopiamas žalos.

Keblai ir Ukrainos lyderio padėtis. Vis naujų apsakų randasi milžiniško korupcijos aukščiausiuose šalies politiniuose koridoriuose skandalo fone. Kyjive ėmė bruzdėti V. Zelenskio suburtos politinės partijos „Liaudies tarnas“ frakcijos parlamente nariai. Skandalo ugnies liežuviai ėmė liesti pagrindinį prezidento bendražygį – jo administracijos vadovą Andrijų Jermaką, kurį daugelis laiko pačiu įtakingiausiu žmogumi Ukrainos politikoje. Ir kuris ypač karo metais pasiekė, kad iš prezidentinės-parlamentinės demokratijos Ukraina taptų po V. Zelenkiu vertikaliai integruota politinė sistema.

Jau prasidėjo „Gyvenimo“ laikraščio prenumerata 2026 metams!

„Gyvenimą“ su „Birštono versmėmis“ galima užsiprenumeruoti:

Redakcijoje (be aptarnavimo mokesčio!) Adresas: Kauno g. 19A, Prienai. Tel.: 0 319 60 012, 0 605 19 327. El. paštas: zina@gyvenimas.info, info@gyvenimas.info

Paštuose ir pas laiškanėšius: Mobilųjį laiškanėšį galite išsikviesti telefonu: (0 700) 55 400.

PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS POSĖDŽIO DARBOTVARKĖS PROJEKTAS

2025 m. lapkričio 27 d. 9.00 val.

- Dėl pritarimo bendradarbiavimo sutarčiai
- Dėl Prienų rajono savivaldybės tarybos 2024 m. gegužės 30 d. sprendimo Nr. T3-155 „Dėl 2024–2029 m. Kauno regiono funkcinės zonos strategijos patvirtinimo“ pakeitimo
- Dėl pritarimo projektui „Atviros jaunimo erdvės infrastruktūros modernizavimas Prienų mieste“
- Dėl pritarimo projektui „Prienų rajono savivaldybės pasirengimo gyventojų evakuacijai ir kolektyvinei apsaugai stiprinimas“
- Dėl Prienų rajono savivaldybės tarybos 2024 m. vasario 29 d. sprendimo Nr. T3-45 „Dėl pritarimo projektui „Užimtumo paslaugos prieinamumo didinimas Prienų rajono savivaldybėje“ pakeitimo
- Dėl paskolos (kredito linijos) gražinimo termino pratęsimo
- Dėl Prienų rajono savivaldybės tarybos 2025 m. sausio 23 d. sprendimo Nr. T3-2 „Dėl Prienų rajono savivaldybės 2025–2027 metų biudžeto patvirtinimo“ pakeitimo
- Dėl nekilnojamojo turto mokesčio tarifų nustatymo
- Dėl Prienų rajono savivaldybės tarybos 2023 m. birželio 29 d. sprendimo Nr. T3-176 „Dėl Prienų rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybos sudarymo“ pakeitimo
- Dėl Prienų sporto centro organizuojamų varžybų dalyvio mokesčio dydžių nustatymo
- Dėl Prienų sporto centro teikiamų paslaugų įkainių patvirtinimo
- Dėl naujų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų, esančių Prano Bieliausko g. ir Girininkijos g., Jiezno m., Prienų r. sav., pardavimo atviro aukciono būdu
- Dėl naujų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų, esančių Pakalnės g., Prienų m., pardavimo atviro aukciono būdu
- Dėl naujų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų, esančių Pašilės g., Prienų m., pardavimo atviro aukciono būdu
- Dėl naujo kitos paskirties valstybinės žemės sklypo, esančio Pramonės g. 15A, Prienų m., pardavimo atviro aukciono būdu
- Dėl valstybinės žemės ūkio paskirties žemės sklypo (unikalus Nr. 4400-6787-0762), esančio Pakuonio mstl., Prienų r. sav., nuomos
- Dėl kitos paskirties valstybinės žemės sklypo, esančio Vytauto g. 16, Prienuose, nuomos
- Dėl valstybinės žemės sklypo, esančio Birutės g. 7, Prienuose, pardavimo neatlygintinai naudotis Prienų sporto centrui
- Dėl žemės paėmimo visuomenės poreikiams akto pasirašymo
- Dėl pritarimo vidaus sandoriui
- Dėl fiksuoto pajamų mokesčio ir lengvatų dydžių, taikomų gyventojams, išgyjantiems verslo liudijimus, nustatymo 2026 metams
- Dėl Apleisto ar neprižiūrimo nekilnojamojo turto sąrašo patvirtinimo
- Dėl uždarosios akcinės bendrovės „Prienų šilumos tinklai“ investicijų derinimo
- Dėl Prienų rajono savivaldybės tarybos 2021 m. balandžio 29 d. sprendimo Nr. T3-115 „Dėl Prienų rajono savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo
- Dėl nekilnojamojo turto pirkimo
- Dėl Savivaldybės turto panaudos sutarčių nutraukimo
- Dėl nekilnojamojo turto perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise Prienų rajono savivaldybės administracijai
- Dėl turto perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise Prienų rajono švietimo įstaigoms
- Dėl leidimo įrengti vaizdo stebėjimo kameras
- Dėl leidimo Prienų globos namams atlikti pastato (Panemunės g. 28, Prienai) kapitalinio remonto darbus
- Dėl Prienų rajono savivaldybės tarybos 2023 m. kovo 10 d. sprendimo Nr. T3-21 „Dėl Viešame aukcione parduodamo Prienų rajono savivaldybės nekilnojamojo turto ir kitų nekilnojamųjų daiktų sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo
- Dėl 2023 m. balandžio 18 d. Savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos sutarties Nr. (15.27Mr)D1-250 pakeitimo
- Dėl Prienų rajono savivaldybės tarybos 2025 m. rugsėjo 25 d. sprendimo Nr. T3-299 „Dėl turto perdavimo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise“ pakeitimo
- Dėl Prienų rajono savivaldybės tarybos 2017 m. rugpjūčio 31 d. sprendimo Nr. T3-214 „Dėl Prienų rajono savivaldybės nekilnojamojo turto perdavimo panaudos teise Prienų Justino Marcinkevičiaus viešajai bibliotekai“ pakeitimo
- Dėl Prienų rajono savivaldybės tarybos 2019 m. lapkričio 27 d. sprendimo Nr. T3-290 „Dėl savivaldybės nekilnojamojo turto perdavimo valdyti ir naudoti panaudos teise“ pakeitimo
- Dėl Savivaldybės nekilnojamojo turto nuomos viešo konkurso būdu

Tarybos sprendimų projektai skelbiami Savivaldybės interneto svetainėje www.prienai.lt, skyriuje „Tarybos posėdžių darbotvarkės“.

Aktuali informacija

PR Ką svarbu žinoti norint pakeisti žemės sklypo paskirtį

Nacionalinė žemės tarnyba (NŽT) primena, kad žemės sklypai gali būti naudojami tik pagal jiems nustatytą naudojimo paskirtį. Tačiau gyventojams vis dažniau ieškant galimybių pritaikyti savo turimą žemę naujiems poreikiams, NŽT primena, kaip Lietuvoje vyksta žemės sklypo paskirties keitimas ir kur kreiptis norint pradėti procesą.

Pirmasis žingsnis kiekvienam, svarstančiam apie žemės sklypo paskirties keitimą, yra kreipimasis į vietos savivaldybę. Būtent savivaldybės specialistai gali įvertinti, ar planuojami pokyčiai atitinka teritorijų planavimo dokumentuose nustatytas nuostatas ir ar paskirtį išvis galima pakeisti.

„Žemės sklypo paskirties ar būdo keitimas nėra automatinis procesas. Kiekvienoje teritorijoje galioja skirtingi planavimo sprendiniai, todėl pirmiausia būtina kreiptis į savivaldybę, kuri gali tiksliai įvertinti visas aplinkybes ir

galimybes“, – sako NŽT Žemės tvarkymo ir administravimo veiklos koordinavimo skyriaus vadovė **Gabrielė Valentaitė**.

Sprendimai dėl žemės sklypo paskirties keitimo priimami tada, kai tvirtinami detalieji planai, specialieji teritorijų planavimo dokumentai arba žemės valdos projektai. Teritorijose, kuriose neparengti detalieji planai, sprendimą keisti sklypo paskirtį gali priimti savivaldybės meras arba jo įgaliotas administracijos direktorius, atsižvelgdamas į savivaldybės lygmens bendrąjį planą.

NŽT pažymi, kad dauguma žemės sklypų paskirties keitimų įvyksta rengiant žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus. Tokiais atvejais paskirtis gali būti keičiama, kai, pavyzdžiui, padalijami žemės ūkio ar miškų ūkio paskirties sklypai, formuojami atskiri sklypai prie pastatų ar sprendžiamos situacijos, susijusios su bendraturčių turto.

NŽT ragina gyventojus, planuojančius vykdyti kitokią veiklą nei numatyta pagal esamą žemės sklypo paskirtį ar būdą, ar sklypo pertvarkymą, iš anksto pasidomėti galiojančiais savivaldybės teritorijoje planavimo dokumentais ir prireikus konsultuotis su specialistais.

Teritorijų planavimo dokumentai yra skelbiami viešai interneto svetainėje www.planuojustatau.lt.

PR J. Zailskienė: investicijos į šeimas ir vaikus – tai investicijos į valstybės tęstinumą ir išlikimą

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė Jūratė Zailskienė investicijas ir visokeriopą paramą šeimoms bei vaikams laiko investicijomis į mūsų valstybės tęstinumą ir išlikimą. Ministrė pranešė, kad kitąmet planuojama ir įkvepianti socialinė kampanija visuomenei, skatinsianti susilaukti vaikų.

Taip ji kalbėjo po susitikimo su šalies vadovu Gitanu Nausėda ir ministrais dėl demografinės situacijos ir gimstamumo skatinimo.

Pasak J. Zailskienės, diskusija šiuo klausimu labai svarbi, nes „lėšos vaikams, lėšos šeimoms yra valstybės investicijos į mūsų šalies tęstinumą ir išlikimą“.

Ministrė pabrėžė, kad kalbant apie gimstamumo skatinimą ir paramą šeimoms, svarbu laikytis kompleksinio požiūrio – kiekviena ministerija turi priemonių, kurios prisideda prie vaikų ir šeimų padėties.

„Mūsų Vyriausybė skiria nemažai priemonių šeimoms, kad jos jaustųsi saugios ir finansiškai, ir emociškai. Tačiau vien finansinių paskatų neužtenka, turime galvoti, kaip dar paskatinti šeimas susilaukti vaikų. Ministerijoje yra suburta komanda, kuri turi paruošti ir kitąmet pristatysime visuomenei socialinę kampaniją: dėsime visas pastangas įkvėpti ir paskatinti žmones turėti vaikų, kurti šeimas“, – teigė J. Zailskienė.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija primena, kad prieš kurį laiką reikšmingai padidinti išmokų vaikams dydžiai, kurie tiesiogiai

mažina šeimų finansinę naštą. Kitąmet vaiko pinigai, planuojama, sieks beveik 130 eurų.

Ženkliu didinama ir vienkartinė išmoka gimus vaikui – nuo birželio 1 d. ji, planuojama, sieks 1036 eurų (dabar – 770 eurų). Auga ir nuo šių metų pradžios mokama nauja vaiko priežiūros kompensacinė išmoka – ji kitąmet sieks beveik 385 eurų, išplėstas jos gavėjų ratas.

Taip pat gerėja socialinės garantijos tėvams: tėvams sudaromos palankesnės sąlygos gauti vaiko priežiūros išmoką iki 18 ar 24 mėnesių bei išplėstos galimybės tėčiams patekti į draudimo sistemą (stažas sumažintas iki 6 mėnesių). Tai suteikia platesnes galimybes ir didesnę saugumą šeimoms planuojant vaikus.

Šiuo metu Seimui pateiktas ir svarstomas pakeitimas, kad nuo kitų metų vaiko priežiūros išmokas gautų kiekvieno vaiko tėvai, net jei neturi teisės gauti socialinio draudimo vaiko priežiūros išmokos. Tokiu atveju būtų mokama nedraudiminė vaiko priežiūros išmoka iš valstybės biudžeto.

SADM Komunikacijos skyriaus informacija

Kol tėveliai dirba, Visos dienos mokyklos grupėje – ir smagu, ir saugu

Prienų rajono Užnemunės pagrindinės mokyklos Pakuonio skyriuje nuo šių mokslo metų rugsėjo 1 dienos veikia Visos dienos mokyklos (VDM) grupė. Ją lanko visi 1 – 4 klasių mokiniai. Pakuonio skyriaus VDM grupės tikslas – sudaryti sąlygas kokybiškam, socialiai teisingam ir lygias galimybes užtikrinančiam visapusiškam kiekvieno vaiko ugdymui (si) visą dieną saugioje aplinkoje.

Pakuonio laisvalaikio salėje užsiėmimas su kultūrinių renginių organizatoriumi A. Gelčiu.

Atsižvelgiant į pradinių klasių mokytojų teikiamas konsultacijas pagalbai mokantis po pamokų, grupėje mokiniams sudaromos sąlygos atlikti namų darbų užduotis. Tradicinius sporto, dailės ir darbelių bei skautų būrelius po pamokų šiemet papildė „Robotikos akademijos“ būrelis. Derinant mokymąsi, judėjimą ir kūrybiškumą daug laiko skiriama aktyviam poilsui. Mokiniai patinka žaidimai lauke, esant blogesniai orui – ir sporto salėje. Už mokyklos esantis stadionas ir miestelio gyventojų laukai mokiniams puiki vieta pa-

sivaikščioti, pažinti aplinkos objektus, paskanauti mokyklos sodo obuolių.

Klasėje atliekamos kūrybinės užduotėlės, darbeliais puošiamos mokyklos erdvės. Daug kalbama

(Nukelta į 8 p.)

Prienų krašto bibliotekose – kūrybos ir bendrystės kupinas „Socialinio recepto“ sezonas

2025 m. Prienų krašto bibliotekose įvyko gausybė renginių, skirtų vyresnio amžiaus žmonių emocinei gerovei, kūrybiškumui ir bendrystei stiprinti. Jie buvo organizuoti vykdant Kauno „Ąžuolyno“ bibliotekos projektą „Socialinis receptas: Kūrybinių patirčių gidas senjorams Kaune ir Kauno regione“, kurio tikslas – mažinti socialinę atskirtį ir suteikti senjorams prasmingų, įkvepiančių veiklų.

Prienų Justino Marcinkevičiaus viešoji biblioteka ir jos padaliniai aktyviai jungėsi prie projekto, rengdami meninių, edukacinių ir terapinių veiklų ciklus, pritaikytus kiekvienos bendruomenės poreikiams. Aptarnavimo skyriuje vyko ciklas „Biblioterapija, taikant įvairius metodus ir technikas“, Jiezno bibliotekoje – „Aš esu ne vienas“, Balbieriškyje – „Sustok, akimirka žavinga“, Ašmintoje – etnokultūrinės edukacijos „Gyvybės medis“, Išlauže – protų kovos „Pagalvokim“, Kašonyse – „Pynimas iš vytelių“, Mozūriškėse – savęs pažinimo ciklas „Kas Aš?“, Naujojoje Ūtoje – literatūriniai „Šilti susitikimai“, Pakuonyje – „Kūrybos tiltas į bendrystę“, Skriaudžiuose – etnokultūrinės dirbtuvės „Metų ratu“, Stakliškėse – „Gaminame tautinę atributiką“, Strielčiuose – meninės popietės „Magiškos žvakės dirbtuvės“, Šilavote – aromaterapijos ciklas „Kvapų pasaujyje“,

Užuguostyje – edukacijos „Skaitytojo krepšelis“, Veiveriuose – paskaitų ciklas „Kelionių skoniai ir prieskoniai“, o Vyšniūnuose – tradicinio amato pažintis „Dvynytės eglinės juostos pynimas“.

Šiuose cikluose vyko akvarelės liejimo, floristikos, pynimo, aromaterapijos, vilnos vėlimo, fraktalų piešimo, žvakių bei muilo gamybos, papuošalų kūrimo, tautinės atributikos dirbtuvių ir kitos kūrybinės veiklos. Jose senjorai galėjo lavinti rankdarbių įgūdžius, išbandyti naujas technikas, atsilaaiduoti ir kurti drauge.

Didelio dėmesio sulaukė biblioterapijos užsiėmimai, paskaitos apie kultūrą, keliones, sveikatą, taip pat mokymai apie interneto saugą ir kompiuterinį raštingumą. Dalyviai teigė, kad užsiėmimai suteikė ne tik žinių, bet ir emocinės stiprybės, padarė bendrauti ir

įsitraukti į bendruomenės gyvenimą.

Projektas išsiskyrė jaukia, palaikančia atmosfera. Bibliotekose mezgėsi pokalbiai, draugystės, o bendros veiklos tapo tikru „socialiniu receptu“, padedančiu gerinti emocinę savijautą ir atrasti bendraminčius. Daugelis senjorų išreiškė norą tokias veiklas tęsti ir ateityje.

„Socialinio recepto“ projektas dar kartą įrodė, kad kūrybinės patirtys, bendravimas ir žinios turi realią naudą vyresnio amžiaus žmonių gyvenimo kokybei. Į Prienų kraštą jis atnešė daugiau šviesos, bendravimo ir prasmingų atradimų.

Projektą „Socialinis receptas: Kūrybinių patirčių gidas senjorams Kaune ir Kauno regione“ finansuoja Lietuvos Respublikos valstybė.

Dailininko Valentino Varno tapybos paroda kviečia į spalvų kelionę

Prienų Justino Marcinkevičiaus viešjoje bibliotekoje eksponuojama dailininko Valentino VARNO tapybos darbų paroda „Metų laikai“, pristatanti autentiškus ir gyvus gamtos periodų atvaizdus.

Kaune 1956 metais gimęs Valentinas Varnas yra ne tik dailininkas, bet ir medžio restauratorius bei dailės pedagogas. Meninius pagrindus įgijęs Kauno Juozo Naujalio meno mokykloje ir Stepo Žuko dailės technikumė, studijas tęsė Lietuvos dailės institute (dabar Vilniaus Dailės akademija), kurį baigė 1985 metais. Nuo 1999 metų jis yra Lietuvos Dailininkų sąjungos narys.

Valentinas Varnas aktyviai dalyvauja ir organizuoja dailininkų plenerus Lietuvoje bei užsienyje – Latvijoje, Ukrainoje, Sakartvelo, Vengrijoje. Jis yra surengęs per 20 personalinių parodų, pelnęs daug apdovanojimų.

Dailininko apdovanojimų kraitis pastaraisiais metais nuolat pildosi: 2022 m. Nidos ekspresijoje pelnė grafiko Audriaus Puipos vardo diplomą, tais pat metais Lenkijoje gavo Tomasov Liubelski miesto burmistro apdovanojimą ir premiją. 2023 m. vėl Lenkijoje, 16-ajame plenero „Barwy Roztocza“, apdovanotas Zamoscio miesto PEKAO S.A. banko direktoriaus prizų, o kasmetiniame Kauno fil-

harmonijos konkurse „Kauno peizažas. Žiema“ diplomus laimėjo 2019 ir 2024 metais.

Valentino Varno kūrybinių yra įsigiję Raseinių krašto muziejus, Kauno kunigų seminarija, Kiskunmajsas krašto muziejus Vengrijoje, o daugybė tapybos darbų pasklidę po privačias kolekcijas Lietuvoje ir užsienyje.

Dailininkė ir rašytoja Violeta Židonytė, pažįstanti Valentino Varną nuo studijų laikų, apibūdina jį kaip itin gyvą, kūrybingą ir originalią asmenybę. Anot jos, dar studijų metais jis pasižymėjo kaip subtilus ir azartiškas piešėjas, o vėliau, tapydamas akvarele, stebino netikėtais spalviniais deriniais.

Nors akvarelę dailininkas iškeitė į aliejinę tapybą, jis išliko pastabus piešėjas ir subtilus koloristas, nuolat randantis naujų spal-

vinių sąskambių gamtoje ir senuose pastatuose.

Svarbiausias Valentino Varno kūrybos bruožas: net esant visoms techninėms priemonėms, jis savo darbus tapo vien iš natūros – pleneruose, visais metų laikais, net esant minusinei temperatūrai. Būtent dėl šio atsidavimo natūrai, jo tapybos darbai yra autentiški, originalūs ir gyvi.

Paroda „Metų laikai“ pristato būtent šį nepaprastą dailininko darbštumą ir atsidavimą, atspindintį visų gamtos periodų nuotakas.

Prienų Justino Marcinkevičiaus viešjoje bibliotekoje parodą kviečiame aplankyti iki pat 2025 metų pabaigos.

Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos informacija

Gyvenimas – šeimai apie sveikatą

Parengė Veronika PEČKIENĖ

Vaistai nuo skausmo ir uždegimo: ką verta žinoti?

Atėjus šaltajam metų sezonui paūmėja lėtinės ligos, dažniau persąlame, vargina nugaros, stuburo skausmai. Gydytojai pacientams tradiciškai skiria nesteroidinių vaistų nuo skausmo bei uždegimo.

Kokia šių vaistų galima žala bei nauda mūsų organizmui? Kokios vaistų dozės ir kaip ilgai derėtų jas vartoti? Išsamiau apie tai pasakoja LSMU Kauno ligoninės gydytoja, klinikinė farmakologė Eglė KARINAUSKĖ.

– Nesteroidiniai vaistai nuo skausmo... pristatykite šią vaistų grupę išsamiau...

– Visi vaistai, kurie priklauso nesteroidinių vaistų nuo uždegimo (NVNU) grupei, malšina skausmą, uždegimą, tuo pačiu mažina temperatūrą. Pagal savo poveikį į skausmą, vieni šios grupės vaistai skiriami vidutiniam skausmui malšinti, kiti – stipriam. Iš vidutinį skausmą malšinančių populiariausi – ibuprofenas, naproksenas, lėtinų ligų sąlygotą skausmą malšina meloksikamas, stiprų skausmą – diklofenakas. Pagrindiniai šalutiniai poveikiai – pykinimas, silpnumas. Šios grupės vaistus rizikinga vartoti pacientams, kurių sutrikusi inkstų funkcija, todėl pastariesiems rekomenduojame rinktis paracetamolį, kuris taip pat gerai malšina ir skausmą, ir temperatūrą, tačiau nėra priskiriamas nesteroidinių vaistų nuo uždegimo grupei.

– Daug žmonių juos vartoja, kai reikia ir nereikia... Šiuo klausimu reikėtų tikslesnes informacijos, patarimų...

– Pagrindiniai vartojimo principai apima tinkamą dozę, tinkamą intervalą tarp dozių ir tinkamą vartojimo priežastį. Kartais nutinka taip, kad pacientas vartoja per mažą vaisto dozę, todėl jis nesuveikia taip, kaip tikimasi. Kai vaistus, kurie turi būti vartojami kas 8 valandas, vartojami rečiau ar dažniau – rizikuojama nepakankamu veiksmingumu ar padidėjusia šalutinio poveikio tikimybe.

– Rudenį paūmėja nugaros skausmai, dažnėja įvairios peršalimo ligos. Kaip saugiai vartoti nesteroidinius vaistus nuo skausmo? Juk neretai pasireiškia neigiamas poveikis mūsų organizmui: kepenims, skrandžiui, širdžiai...

– Geriausiai NVNU vartoti ūmiam nugaros skausmui malšinti, o jam užsitęsus ilgiau nei tris dienas, rekomenduojama planuoti vizitą pas gydytoją, nes galbūt yra konkreti skausmo priežastis, kurios, deja, vartojamas vaistas nepašalins. Todėl, kalbant apie nugaros skausmus, svarbiausia nustatyti skausmo priežastį, įvertinant kitų gydymo priemonių poreikį, pavyzdžiui, kineziterapiją, mankštą.

Siekiant sumažinti poveikį skrandžiui, geriausiai vaistus nuo skausmo vartoti po valgio. Kitų organų kažkaip specialiai saugoti nereikia, kadangi ir inkstai, ir kepenys dalyvauja vaisto virsme į aktyvią veiksmingumą turinčią formą, jo pašalinime ir panašiai. Kai minėtų organų veikla sutrikusi, atitinkamai koreguojamos dozės arba parenkamas alternatyvus gydymas.

– Tarkim, žmogų nuolat kanina nugaros skausmai. Kaip dažnai tokiu atveju galima vartoti šių vaistų? Ar ne geriau leisti, pavyzdžiui, olfen, ar tai saugesnis pasirinkimas?...

– Jeigu pacientas gali nuryti vaistus (jo nepykina, nevemia, jis sąmoningas), visada teikiame pir-

„Vaistų vartojimas – atsakingas dalykas, todėl derėtų laikytis gydančio gydytojo rekomendacijų.“ – akcentuoja LSMU Kauno ligoninės gydytoja, klinikinė farmakologė Eglė Karinauskė.

mumą vaistams, vartojamiems per burną. Leidžiami vaistai, ypač namų sąlygomis, turi atskiras rizikas vien dėl vartojimo būdo – atsiranda „vartai“ infekcijai, leidžiant galima pataikyti į kraujagyslę, tada mėlynės ir pan.

Jeigu dozės yra tinkamos, tai veiksmingumas iš esmės bus toks pat ir geriamo per burną, ir leidžiamo vaisto, skirsis tik suveikimo greitis.

– Ar visada vaistus reikia vartoti tiek laiko, kiek paskyrė gydytojas? Jeigu simptomai palengvėjo, gydymą galima tęsti vaistažolėmis, natūraliomis priemonėmis nuo skausmo ar peršalimo?

– Manau, kad visada geresnis variantas – laikytis gydytojo nurodymų, o planuojant vartoti vaistažoles ar kitas priemones, taip pat verta pasitarti su gydytoju, siekiant

(Nukelta į 7 p.)

Pratimai po peties operacijos

„Patyrus peties traumą ar atlikus peties sąnario operaciją reikalinga stiprinti peties sąnarį ir sausgysles. Namuose siūlau atlikti sekančius nesudėtingus pratimus: be priemonių ir su lazdele. Gulėdami ant minkšto kilimėlio pratimus darykite iki lengvai juntamo skausmo, bet ne daugiau. Palaipsniui didinkite atliekamų pratimų amplitudę,“ – atkreipia dėmesį Druskininkų „Eglės“ sanatorijos kineziterapeutė Jūratė BALČIENĖ.

Pradinė padėtis

Gulite ant nugaros, abi kojos sulenktos per kelius, pėdomis remiatės į grindis. Nugarą prispausta, ypač mentės.

Pratimai namuose be priemonių

1. Ant sveikos rankos uždėti skaudančią – sulenkti per alkūnes, sukabinti. Kelti rankas aukštyn (virš galvos), judesio pabaigoje palaikyti porą sekundžių ir grįžti atgal.

2. Ant sveikos rankos uždėti skaudančią – sulenkti per alkūnes, sukabinti. Sukti kuo didesnius ratus. Akcentuoti į viršų, į šoną, žemyn. Daryti į abi puses.

3. Ant sveikos rankos uždėti skaudančią – sulenkti per alkūnes, sukabinti.

Pakelti rankas taip, kad alkūnės žiūrėtų į lubas. Leisti ir tempti rankas į kairę, tada – į dešinę.

„Svarbu pratimus atlikti nesukubant, lėtai. Kiekvieną pratimą kartokite 10–15 kartų. Jeigu kuris pratimas jums per sunkus, jį atlikite mažiau kartų arba praleiskite...“ – pataria Druskininkų „Eglės“ sanatorijos kineziterapeutė Jūratė Balčienė.

Pratimai su lazdele

1. Paimti lazdelę už galų. Ištiesiomis rankomis kelti lazdelę aukštyn, tada leisti žemyn. Judesio pabaigoje būtina palaikyti. Galima skaudančios rankos pusėje ant lazdelės uždėti 0,5 kg svorį (pvz., maišelį su druska).

2. Sukti kuo didesnius ratus į abi puses: į save ir nuo savęs (pilnai ištiesiant rankas per alkūnes).

3. Pakelti rankas į lubas ir laikant už lazdelės kraštų, ją kryžiuoti (X).

4. Abi rankos laiko už lazdelės vieno galo. „Eiti“ delnais nuo vieno lazdelės krašto iki kito.

Naudingi patarimai

Pastarnokas

Pastarnokas – maistinga savito skonio šakniavaisinė daržovė. Nors jis vartojamas rečiau, bet nėra mažiau vertingas nei kitos šakniavaisinės daržovės, kaip morka, petražolė ar krapai...

Apstu visko..

Sveikatai palankios mitybos konsultantė, gydytoja dietologė dr. Edita Gavelienė teigia, kad pravartu pajavairinti savo mitybą pastarnokais: juose yra tirpių skaidulų, mikroelementų, eterinių aliejų. Šioje daržovėje gausu skaidulinių medžiagų, vitamino C, E, K bei B grupės vitaminų, folio rūgšties. Taip pat mineralų: kalio, kalcio, geležies, fosforo, mangano.

Naudingosios medžiagos pasitarnauja žmogaus imuniteto stiprinimui, geresnei širdies veiklai; infekcijų, lėtinų ligų apsaugai. Kalis, magnis reguliuoja kraujospūdį, mažina širdies ligų tikimybę, insulto riziką. Skaidulos suteikia sotumo, gerina virškinimą, žarnyno veiklą, mažina vidurių užkietėjimą.

Folio rūgštis naudinga moterims, ypač besilaukiančioms kūdikio.

Kaip vartoti?

Šakninės daržovės nebrangios, jas galime vartoti nuo rudens iki pat ankstyvojo pavasario. Pasak E. Gavelienės, pastarnokai dažniausiai naudojami termiškai apdoroti: kepami orkaitėje, taip pat – puikus įvairių patiekalų komponentas.

Pastarnokas – unikalaus skonio daržovė. Išskirtinis, aitresnis jos skonis liudija, kad daržovėje daug eterinių aliejų ir biologiškai aktyvių medžiagų.

Prieš ruošiant jį rekomenduojama gerai nuplauti ir, jei reikia, nulupti. Galima valgyti žalią ir virti, kepti, troškinti – tinka garnyrai prie mėsos, žuvies patiekalų; skaninti įvairias sriubas, troškinius, gaminti padažus, salotas.

Šiaudeliais pjaustytus pastarnokus galima pakepinti, patroškinti, maišyti su kitomis šakninėmis daržovėmis. Stambiai sutarkuotas pastarnokas dera prie morkų, burokėlių salotų.

...Pastarnokus laikykite vėsioje, sausoje vietoje, pavyzdžiui, šaldytuve arba rūsyje. Laikant šaltai įvyniokite juos į popierinį maišelį arba laikykite sandarioje pakuotėje. Tuomet daržovė nepraras drėgmės ir ilgiau išliks šviežia.

Kam vengti?

- Jei žmogus alergiškas morkoms ar petražolėms, derėtų vengti pastarnokų dėl galimos alergijos.
- Jei žmogaus organizme linkę formotis akmenys, derėtų vengti pastarnokų dėl juose esančių oksalatų.
- Dėl didesnio cukraus kiekio pastarnoko derėtų vengti turintiems aukštesnį glikemijos indeksą.

Gyvenimą kuriame patys

Virš debesų

MRF
 MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

2025-ieji – Lėktuvo ANBO ir Lietuvos aviacijos kūrėjų metai

Apie istorinius faktus, naujoves mintimis dalinasi Lietuvos aviacijos muziejaus Rinkinių apskaitos ir saugojimo skyriaus vedėja Sandė Jankauskienė, muziejaus direktorė Inga Puidokienė ir muziejininkas Eugenijus Raubickas.

– Artėjant 2025-ųjų, paskelbtų lėktuvo ANBO ir Lietuvos aviacijos kūrėjų metais, pabaigai, kokius projektus baigė įgyvendinti Lietuvos aviacijos muziejus?

Rinkinių apskaitos ir saugojimo skyriaus vedėja, projekto vadovė Sandė JANKAUSKIENĖ:

– Mes sėkmingai užbaigėme „Įžymaus lietuviškų lėktuvų konstruktorius brig. generolo Antano Gustaičio žvalgybinio lėktuvo ANBO-IV (ANBO-41) brėžinių restauravimo“ projekto devintąjį etapą, kurio metu Vilniaus universiteto bibliotekos Dokumentinio paveldo išsaugojimo skyriaus restauratoriai restauravo 9 vnt. lėktuvo šviesoraštinių kopijų. Vykdamas projektą iširti ir restauruoti blogos būklės liemens bendrų vaizdų ir jų dalių brėžiniai.

Tai unikalios muziejinės vertybės, atskleidžiančios visuomenę, kaip iš brėžinių žingsnis po žingsnio kūrėsi legendiniai A. Gustaičio lėktuvai ANBO. Brėžiniai 2006 m. įtraukti į UNESCO programos „Pasaulio atmintis“ Lietuvos nacionalinį registrą.

Šie brėžiniai (šviesoraštinių kopijos) labai svarbūs, nes jie panaudoti gaminant žvalgybinius lėktuvus ANBO-IV (41). Tai – vienišas išlikusių tarpukario Lie-

Pirmojo lietuviško plastmasinio sklandytuvo „BK-7 Lietuva“ lakūnas bandytojas Aleksandras Jonušas prieš bandomąjį startą 1972 metais.

Lietuvos aviacijos muziejaus nuotrauka

A. Gustaitis prie lėktuvo ANBO-IV.

Lietuvos aviacijos muziejaus nuotrauka

tuvos karo aviacijos dirbtuvėse sukurtos brėžinių kopijos, liudijančios lietuviškos konstrukcijos originalumą ir Lietuvos pažangą. Lėktuvai ANBO-IV tarpukario Europoje buvo vertinami kaip vieni iš geriausių savo klasės lėktuvų. 1934 metais su trijų tokio tipo lėktuvų grandimi įvykęs skrydis aplink Europos sostines tapo ryškiu Lietuvos techninės pažangos simboliu.

Restauravimo darbus atliko Vilniaus universiteto bibliotekos Dokumentinio paveldo išsaugojimo skyriaus restauratoriai – atlikę išsamius tyrimus, pašalino pažeidimus ir paruošė šias vertybes ilgalaikiam išsaugojimui.

Restauruoti brėžiniai – svarbios muziejaus vertybės, kurios tampa itin reikšmingomis minint lėktuvo ANBO ir Lietuvos aviacijos kūrėjų metus.

Jų kopijos eksponuojamos naujoje muziejaus parodoje „Nuo brėžinio iki dangaus: ANBO (at)gimimas“. Čia istorinis paveldas persipina su jos atkūrimu ir būtinybe šiandienėje perspektyvoje.

Tai unikalus projektas, išsaugantis garbingą ir svarbią Lietuvos aviacijos istoriją, A. Gustaičio kūrybinį genialumą bei lietuviškos inžinerinės minties pasiekimus tarpukariu. Projektas finansuojamas Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos Muziejų veiklos skatinimo veiksmų plano lėšomis. Bendra projekto vertė – 18 000 Eur.

Lapkričio 27 d. Lietuvos aviacijos muziejuje (LAM) Kaune įvyks ir režisieriaus Audriaus Juzėno dokumentinio filmo „Aviatoriai“ premjera. Tai – 86 minučių trukmės pasakojimas apie Lietuvos aviacijos istoriją, jos iškiliausius kūrėjus, padangių meistrus. Lietuvos aviacijos kūrėjų metus apibendrinanti premjera kviečia prisiminti tuos, kurie kūrė ir tobulino lietuvišką aviaciją.

– Kodėl ANBO lėktuvai ir šiandien laikomi tarpukario Lietuvos techninės pažangos ir inžinerinio sumanumo simboliais?

LAM Rinkinių apskaitos ir saugojimo skyriaus vedėja S. Jankauskienė.

Nuotrauka Mato Laužadžio

Muziejaus direktorė Inga PUIDOKIENĖ:

– ANBO lėktuvai įkūnija laikotarpio nacionalinės modernizacijos dvasią. Lietuva, vos atkūrusi nepriklausomybę ir būdama ekonomiškai nedidelė valstybė, sugebėjo sukurti sudėtingą ir aukštą technologijų išmanymo reikalaujančią produkciją – karinių orlaivių seriją.

ANBO – originalūs, savarakiškai sukurti lėktuvai. Šie orlaiviai įrodė, kad Lietuva gali ne tik sekti kitų šalių technologines tendencijas, bet ir pati kurti konkurencingus lėktuvus, pripažįstamus užsienyje.

ANBO lėktuvai įamžino tarpukario Lietuvos gebėjimą organizuoti sistemingą inžinerinę veiklą: nuo projektavimo iki bandymų, nuo mokslinių tyrimų iki praktinio pritaikymo kariuomenėje. Tai sukūrė Lietuvos aviacijos mokyklą, kurioje buvo ugdomi lakūnai, mechanikai, konstruktoriai. Nors valstybė neturėjo didelių finansinių, pramoninių resursų, ši sistema veikė moderniai ir darniai.

2025-ieji – tai ne tik jubiliejiniai ANBO lėktuvų metai, bet ir puiki proga Lietuvai pažymėti bei švęsti savo aviacijos istoriją. Tai laukas, kuriame susijungia istorinė atmintis, nacionalinis identitetas, techninė kultūra ir inovacijų paveldas. ANBO metai – puiki galimybė priminti visuomenę apie Lietuvos inžinerinius pasiekimus aviacijos srityje bei įamžinti svarbias istorijos asmenybes, tokias, kaip generolas Antanas Gustaitis, kūręs Europoje pripažintus lėktuvus. Galiausiai, ANBO metai suteikia galimybę ne tik prisiminti praeitį, bet ir žvelgti į ateitį – skatinti aviacijos, mokslo ir inžinerijos vertinimą bei plėtrą.

– Kokia Pociūnų aerodromo, esančio Prienų rajone, įtaka Lietuvos aviacijos istorijoje?

Muziejininkas Eugenijus RAUBICKAS:

– Pociūnų aerodromo statyba, žemės darbai, sodybų nukėlimas prasidėjo vėlyvą 1940 metų rudenį, o jau 1941 metų kovo pabaigoje į aerodromą atskrido pirmieji raudonosios armijos lėktuvai.

Po karo sklandytojai aerodrome įsikūrė 1957 metų skraidymo

sezono pabaigoje, kai daugelyje aerodromų nepavyko įsikurti dėl okupacinės kariuomenės apribojimų arba nepatogios vietos. Pociūnų aerodromas tapo pagrindine sklandytojų ruošimo baze, kurioje mokėsi sklandymo pradmenų, tobulėjo ir siekė rekordų skirtingų kartų sklandytojai. 1963 metais Kauno sklandymo stotis tapo Kauno Aviacijos sporto klubo ir, vadovaujant sklandytojui, sporto meistrui Aleksandrui Jonušui, išsivystė į aukštos kategorijos sportinę organizaciją.

Čia rengė treniruočių ir kvalifikacijos ugdymo stovyklas, vyko svarbiausios respublikinės ir tarptautinės varžybos.

1990 metų kovo 11 d. Lietuvai paskelbus Nepriklausomybę, pasikeitė aerodrome esančių organizacijų struktūra. Šalia Kauno apskrities aviacijos sporto klubo įsikūrė Kauno parašiutininkų klubas, susikūrė UAB „Termikas“, remontuojanti sklandytuvus, sportinius ir bendrosios aviacijos lėktuvus; Eksperimentinės sportinės aviacijos gamykla – UAB „Sportinė aviacija ir Co“; veiklą tęsia aukštojo piloto tažo Kauno aeroklubas.

1972 metų gruodžio 8-oji Lietuvos sportinės aviacijos istorijoje ypač reikšminga data. Pociūnų aerodrome pirmam skrydžiui pakilo Prienų eksperimentinėje sportinės aviacijos gamykloje (ESAG) pagamintas pirmasis tuometinėje Tarybų Sąjungoje plastmasinis sklandytuvas BK-7 „Lietuva“.

Šis pirmasis skrydis išgarsino Prienus ir pakeitė bei įprasmino daugelio aviacijos entuziastų bei profesionalų gyvenimą.

...Nuo to laiko prabėgo pusė amžiaus, atnešusi daug permainų. Eksperimentinė sportinės aviacijos gamykla tapo UAB „Sportinė aviacija ir Ko“. Lietuvai visame pasaulyje garsina čia gaminami lietuviškos aviacinės konstrukcijos (LAK) sklandytuvai. Pirmojo plastikinio sklandytuvo pakilimo 50-

LAM direktorė I. Puidokienė.

Nuotrauka Mato Laužadžio

LAM muziejininkas E. Raubickas.

Nuotrauka Mato Laužadžio

mečio proga „Sportinės aviacijos ir ko“ direktorius Vytautas Mačiulis surengė prisiminimų popietę Pociūnuose, iš įvairių Lietuvos kampelių sukviėtęs gamyklos senbuvius. Atvyko ir vienas šios istorinės dienos liudininkų – prieniškis Pranas Šnioka.

Šiandien Pociūnų aerodromas – tai skraidymo centras, kuriame skrydžius vykdo Kauno parašiutininkų klubas, Kauno apskrities aviacijos sporto klubas, UAB „Termikas“, UAB „Sportinė aviacija ir Ko“. Per savo veiklos trisdešimtmetį uždaroji akcinė bendrovė „Termikas“ tapo žinoma toli už Lietuvos ribų europinius reikalavimus atitinkančia įmone, užsiimančia sklandytuvų, lėktuvų, aviacinių variklių remontu, technine priežiūra ir prekyba. Europos Sąjungoje savo registre „Termikas“ turi apie 60 pilnai aptarnaujamų orlaivių. Dabar „Termike“ remontuojami iki 2 tonų sveriantys orlaiviai. Tikslas – pereiti į aukštesnę pakopą – remontuoti orlaivius iki 6 t svorio. Tai būtų dvimotorės „Cesnos“ ar kitokie komerciniai lėktuvai.

Pociūnų aerodrome vyksta Europos ir pasaulio sklandymo čempionatai. Sklandytojai organizavo: 2001 m. Pasaulio moterų sklandymo čempionatą, 2004 m., 2007 m., 2009 m., 2011 m., 2014 m., 2016 m. ir 2022 m. – Europos vyrų sklandymo čempionatus.

Veronika Pečkienė

2025-ieji
 LĖKTUVO ANBO
 IR LIETUVOS
 AVIACIJOS
 KŪRĖJŲ METAI

ANBO-I

Nemumėlis

Alfonsas

Romaldas ZABULIONIS

Nebėra Monikos. Dar sklinda jos kvapas iš drabužių, iš podėlių spintelės, iš kuparo, iš lovos... Keturios poros vaikiškų akių ir viena pora vyriškų sekioja besisukiojančią virtuvėje motinos seserį Oną-Anelę.

Mėnuo jau devintą kartą pilnas, kai vaikai našlaičiai, o Juozapas našlys. Vėsta Monikos šildyti patalai. Nors maudžia dienos darbų nuvargintos rankos ir kojos, nesimiega. Neramos mintys ramybės neduoda: „Kiek gi dienų ji gali čia prie sesers vyro ir jų vaikų gyventi, neapibrėžta niekas, svarbu ir tai, ką žmonės mato...“

Po vidurnakčio neramus miegas akis trumpam sulipdo. Nuo liepos šakų nuslysta sapnas ir plevendamas spraudžiasi pro tarpdurio plyšį, priartėjęs atgula šalia. Ir mato jį, kaip Monika prieit prie lango kviečia. Aukšta ir tiesi, baltu rūbu bevilkinti, kasą vainiku ant viršugalvio susisukusi, sesuo šviesiomis akimis po pirkią dairosi bei kalba mintimis: „Tekėk už Juozo, augink mano vaikus, o Dievas ir likimas tau ir savųjų dovanos. Aš laiminu tave ir visą laiką melsiuosi už jus.“ Lyg kumštelėta Ona-Anelė atsisėda lovoj ir plačiai dairosi, kur gi dingio ką tik matyta mylima sesutė. Vėliau nuleidžia kojas, kyla, segasi sijoną ir rengiasi bliuską. Ji žino, kad šią naktį miegoti nebeteks...

Mėnuo blizgina pirkios langų stiklus, medžiai meta slėpingus ilgus šešėlius. Tik anapus žvyrkelio iki pat girios sidabrinė šviesa apšviečia erdvius rudenio laukus. Juozapas nemiega, jįsai prisėdęs pašaly ant ažuolinės kulbės žiūri į dieną suarto daržo riebaus molžemio vagas. Ir tik tai viena mintis galvoje ratais ir verpetais sukasi – kaip užauginti vaikus, kaip pasipiršti žmonos seseriai?.. Juk Monika dabar anapus saulės pasitinka rytą ir čia jau niekada nesugrįš. Didžiulė abejonė, ar Ona-Adelė sutiks, ką žmonės pagalvos?.. Jei gailėdama našlaičių ir pasakys taip, ar ne per didelės aukos jis iš jos nori?..

Bet kas gi ten prie pirkios šalia liepos balta suknia plevena, tai dingsta, tai vėl vaidenas... Aprimo. Nieko nesimato. Tik tai nuo miško pusės debesies ant žemės mestas didžiulis tamsus lopas plaukia. Juoda tamsa apgaubė viską, o užu nugaros trekstelėjo sausa skiedra. Nusmilksta kūnai, o sielos plazda pakaklėje. Ilga ir nerami klausianti tylos minutė. Viskas tapo aišku be žodžių, kai, pirmajam jauduliui praėjus, jie glustelėjo arčiau vienas prie kito. Plonu rūbu prisidengusi Ona-Adelė ima žvarbti, bet greitai ant jos pečių nusileidžia sunkus ir šiltas vyriškas žiponas...

Po metinių bažnyčioje šventais šliūbo saitais buvo sutvirtinta jų santuoka. Pavasario saulutė džiovinos žiemos sniego paliktas valkas. Kieme cypsėjo, gageno, kvarksėjo, kudakavo, kakarykavo paukščiai. Pašalyje ant suolo susodinti vaikai rankose laikė po užteptą taukais juodos duonos riekę ir valgė. Juozapas smagiai mojavo kirviu. Prisitraukdamas arčiau, ant sunkios ir kietos trinkos kirmo iš kirmo iš pagrioviu prisivežtas riešo storumo alksnines kirvamalkes. Visą matė ir stebėjo dviejų moterų akys: dvi danguje, dvi pirkios lunge...

Sapno pranašystė pildėsi. Dievas ir likimas Onai-Adelėi ir Juozui atsiuntė dar tris jų bendrus vaikus. Viena didelė šeima. Padėdami tėvams, vyresnieji supo ir globojo mažiuskus. Pamotės nebuvo. Buvo mama. Kad jų vyresnieji broliai ir sesuo yra kitos mamos, jaunesnieji sužinojo tik užaugę... Vyresnieji..., jaunesnieji...

Iš Vitkauskiukų ir kaimynų vaikų susi-

dariusi vora brenda užpustytu taku į toluoje kalnelio ir bekrantančio sniego skraistės pridengtą Žiūronių mokyklą. Vienas iš vaikų vardu Alfonsas. Visi didelės šeimos vaikai baigė didesnius ar mažesnius mokslus. Suaugo, rado savo antrąsias puses. Dirbo, o į gyvenimą jau stiebėsi ir jų vaikai. Bet kažkoks išminčius yra pasakęs: „visą laiką taip nebus“. Papūtė siautulingi permainingi vėjai...

Sugriuvo kolūkiai. Dauguma už savo daugiamečio darbo pajus gavo šiokio tokio turto. Kas buvo arčiau valdžios ir gudresnis, tas atsikando didesnius gabalus gamybinių pastatų, geresnės technikos. Alfonso tetai teko buvusių kultūros namų salė. Kita kultūros namų pastato dalis teko kitiems žmonėms. Ką veikti su ta sale, garbaus amžiaus senolė nesumojė. Kiek pasvarsčiusi šį turta dovanoto sūnėnui Alfonsui, nes tas nemažai laiko ir jėgų atidavė slaugydamas garbaus amžiaus motiną bei ją su vyru.

Sūnėnas pasikrapštė pakaušį, gerai nežinodamas, ką veiks su šiuo turto, griebėsi šluotos, kibirų, mazgotės, įvairiausių šepėčių ir išvalė patalpas nuo pelėsio, voratinklų bei purvo nuo grindų. Taip besidarbuojant ir svarstant, ką reikės su tomis patalpomis veikti, Alfonsui tarsi atėjo vizija į galvą, vis patrauklesnė darėsi mintis, kad čia jis, su žmonių pagalba, paremontuos šią salę ir bandys suburti aplinkinių kaimų žmones į bendruomenę. Išvalius buvusį šiukšlyną nemaža erdvė dar paplatėjo, tik buvo tamsoka, nes trys langai tebuvo iš vienos pusės. Alfonsas pradėjo sukti galvą, kaip papuošti belanges sienas ir sukurti nors minimalų jaukumą. Buvo sunku, ilgai į galvą neatėjo jokia dėmesio verta mintis. Tiksliau, vizijų buvo, bet iš kurgi gauti nemažų pinigėlių. Ir štai, praėjus keliems mėnesiams begalinių svarstymų, pasitvirtino taisyklė: „Nenuleisk rankų, tai ir Dievas padės“.

Vieną dieną, pravažiudamas pro autobusų stotelę, Alfonsas pastebėjo ant suoliuko sėdintį suvargusį žmogų. Tāsai nestabdė automobilį, niekur nesidairė, tik ilgais savo plaštakų pirštais maigė nunešiotą megztą kepurę. Po kelių valandų salės šeimininkas, grįždamas atgal, vėl pamatė tą patį žmogų toje pačioje vietoje, tebesėdintį ta pačia poza. Padavė automobilį atgal, išlipo ir priėjo prie kūdos ir prakaulios asabos. Į jį iš po vešlių antakių žvelgė tiriančios, su dideliu nevilties šešėliu, pusamžio vyriškio pilkos akys. Poros savaičių neskustos barzdos šeriai, ilgi, išdrikę tamsūs plaukai, ploni nuo drėgmės ir vėjo nužvarbė pirštai tebegniaužė kepurėlę. Ant stotelės suoliuko sėdinčiojo išvaizda bylojo, kad šis žmogus buvo pametęs savo bei kitų pasitikėjimą juo...

Saulė jau lietė užu plataus lauko dunkėjusios girios eglų kuorus. Dvelkė vakaro vėsa. Alfonsas dvejojo, kalbinti šį pavargėlį ar, apsimestinai paskaičius čia sustojančių autobusų grafiką, nusiukti ir nueiti prie savo automobilio. Jau ruošėsi taip ir padaryti, bet

mintyse išgirdo prieš pusvalandį vakaro mišiose išgirstus kunigo žodžius apie gailėtingą samarietį... Ir nugalėdamas dvejones paklausė pavargėlį:

– Į kurią pusę keliaujate? Gal pavežti iki miestelio?

Užkalbintas pasimuistė ant suolo, nuleido galvą ir nieko nesakė. Tik tai po geros minutės tylos, kai Alfonsas jau norėjo žengti link sidabrinės savo „silkės“, išgirdo sklidinus nevilties žodžius:

– O man viskas tas pats...

Alfonsas vėl atidžiai nužvelgė, kaip dabar paaiškėjo, nieko nelaukiantį ir nežinantį kur eiti žmogų. Po neįtikios pauzės paėmė jo kuprinėlę, krustelėjo bala žino kiek sėdėjusį ant suoliuko ir pakvietė eiti kartu. Anas, neturėdamas ką ši vakarą prarasti, įsikibo į likimo atsiųstojo ranką ir, nevikriai perstatinėdamas nutirpusias kojas, pajudėjo link automobilio. Važiuoti teko neilgai. Sugirgždėjo atrakintos salės durys. Alfonsas įjungė elektrinį arbatinuką, užplikė puslitrinį puodelį stiprios arbatos, gerai ją užšaldė, surado saują sausainių. Arbatą, užkasdamas šeiminingo surastu maistu, svečias išgėrė tylomis, netardamas nė žodžio. Scenos kampe už senų dekoracijų Alfonsas, panaudodamas užsklandų portjerų aksomą, paklojo svečiui guolį. Kiek pagalvojęs, ištiesė lauko durų raktą, paprašydamas ryte niekur neiti ir sulaukti jo.

– Aš Edmundas.

Gūždamasis nuo ryto vėsamos, pirmus žodžius Alfonsui pasakė vakar sutiktasis ir vargingame guolyje naktį pramiegojęs vyriškis. Po neilgo pamindžiukavimo Edmundas jau šlamštė storą sumuštinį, užgerdamas termose karštumą išsaugojusia kava. Pokalbis mezgėsi labai pamažu. Alfonsas trumpai papasakojo, kokiū būdu jam atiteko šios patalpos ir kad galvoja čia įrengti kaimų bendruomenių kultūros klubą. Naujas pažįstamas šyptelėjęs pasisakė, kad dirbęs dailininko restauratoriaus darbu, kad yra neseniai paleistas iš grotuotais langais namų. Ten buvo atsiklūvęs dėl narkotikų ir alkoholio vartojimo be jokių stabdžių. Pradėjęs graibyti savo kuprinėlę, lyg tarp kitko tarstelėjo, kad šios salės erdvės labai tuščios ir pilkos. Alfonsas, nors ir norėdamas padėti pavargėliui, „užuodė“, kad Edmundas ne visai iš kelmo spirtas ir gali padėti pagražinti salę. Abu, palyginti ramiai, pasikalbėjo. Sutarė, kad rytoj Edmundas pavaikščios po apylinkes, paieškos tinkamų vaizdų ar idėjų, tai yra to, ką būtų galima perkelti ant salės sienų. Na, o Alfonsas į darbo vietą atveš pakankamai maisto kelioms dienoms, mažą elektrinę viryklę, indų ir lovą su visais paklotais.

Žolinių rytas. Upės slėnis pilnas rūko pieno. Tačiau perbridus neplačią upę ir palipus šlaitu aukščiau Edmundo akis privertė prisimerkti ką tik iš už horizonto išriedėjusi skaisti rausva saulutė. Apspaugęs nuo šviesos vyriškis paslydo ant apipuvusios išvartos ir gerokai smuktelėjo šlaitu žemyn. Stipri šviesa dingio, o pro palinkusias ievos šakas pasirodė kitas vaizdas, mažiau akinantis, bet ne ką mažiau nuostabus kaip vaizdas. Modama į save baltomis, kaip didelio paukščio sparnai rankomis, stamantri, su gražiais apvalumais, subrendusi moteris krėtė nuo nešienautos pievos aukštų žolių gausią rasą ir prausėsi ja. Baltas kūnas rausvėjo ir darėsi kažkuo panašus į tekančią saulę. Tik po geros pauzės, Edmundo pristojusi širdis vėl atgaivino kraujo pulsą. Dar sekundę kitą akimis į atmintį įrašęs vešlią paupio pievutę ir besimaudančią joje, vyriškis, neužkliudydamas sausų šakų, vėl palypėjo ant šlaito krašto. Saulė jau buvo per sprindį atsiplėšusi nuo žemės ir apšvietė krūmokšniais

(Nukelta į 7 p.)

NEMEILĖ LAPKRIČIO

Kodėl gi lapkričio

Mylėt nenori niekas,

Lyg trečio brolio

Ar benkarto nelaukto?

Gal per tamsus jis,

Per baisus,

Lyg šulinys tamsiausių naktį?

Gal lapkritys per šaltas?

Glamonės nemalonios jo

Ledinėm rankom,

Ir žvakių kapinėse

Susišildyt nepakanka.

Gal ašaroja per dažnai,

Per daug?

Ir botais reik matuot jo ilgesį ir skausmą.

O gal jus gąsdina palša tyla,

Nugulus ūko pataluos?

Keiksmi juodų varnų,

Palydinčių į dieną?

Ir atsivėrusi bekrastė tuštuma.

Tik ji – ne lapkričio.

Prisipažinkit.

Alma D. J.

Pražydo pušys Birštone

Nemunas žvelgė

Į kamienus dailius

Ramiomis akimis

Nuplukdęs virusus

Visus –

Nurengti žievę

Šių pušų

Sunku

Pamąstė

Ar paklausti jų

Kur laimę rasti –

Viršūnės vėjyje

Siūbuos

Gal

Kartais

Klevą

Pabučiuos –

Ir rudeniais

žydės

kai sniegas

jas užklos –

žydės –

Palma

Vaistai nuo skausmo ir uždegimo: ką verta žinoti?

(Atkelta iš 4 p.)

išvengti nesuderinamumo problemų. Turiu omenyje, jeigu pacientas serga lėtinėmis ligomis, vartoja nuolat vaistus, tai bet kokia vaistazolė gali turėti įtakos tų ligų gydymui.

– Neretai pacientai vietoj nesteroidinių vaistų renkasi antibiotikus, manydami, kad tai pagreitins gijimo procesą.

– Jei nustatyta skausmo prie-

žastis yra infekcija, gali būti, kad šalia NVNU gydytojas paskirs ir antibiotikų. Tačiau savarankiškas, savavališkas antibiotikų vartojimas gali sukelti bakterijų atsparumą, todėl tekti gydytis gydymo įstai- goje, intraveniniais antibiotikais, nes antibiotikai tabletėmis neveiks.

Kitu atveju – antibiotikai negydo virusinių infekcijų ir neapsaugo nuo virusinės ligos komplikacijų, tačiau gali apsunkinti vėlesnį gydymą, kai reikės platesnio spektro

ar intraveninių antibiotikų.

– Ką reikėtų įsidėmėti kalbant apie vaistų vartojimą?

– Labai svarbu laikytis gydytojų bei vaistininkų rekomendacijų, gydymo režimo – jei nurodyta vaistą vartoti kas 12 val., stengtis išlaikyti šį intervalą.

Jei sergate lėtine liga ir jaučiatės gerai, o gydytojas yra skyręs vaistų, labai svarbu juos vartoti tiek, kiek skirta (pvz. nesteroidiniai vaistai nuo uždegimo, skausmo, antibiotikai, skirti 10, 14 dienų ir pan.). Nutraukti vaistų vartojimą galima tik pasitarus su gydytoju.

– Ačiū už vertingą informaciją ir patarimus. Stengsimės į tai atsivėlgti.

Alfonsas

(Atkelta iš 6 p.)

apaugusius seno dvaro griuvėsius. Dailininkas atsivertė aplanką su eskizų popieriais. Jo žvilgsnis užkliuvo už nemažo šiferio lakšto, kuris gulėjo šalia aptrupėjusių aukštos kolonos, kaip visai čia nereikalingas svetimkūnis, ir blaškė dėmesį. Priėjo, pasilenkė, nepaleisdamas iš rankų aplankalo, atvertė tą šiferį ir čia akimirksniu sustabarėjo. Žaibu tystelėjusi į viršų gyvatė, plačiai prasižiodama, kirto į aplanko kampą. Nusipurtydamas visu kūnu paleido tą nelemtą lakštą, gyvatė dingo. Tylu, ramu, gal pasivaideno? Bet gi ant aplanko dviejų adatinių dantukų žymės ir lašeliai nuodingų syvų bylojo tiesą... Nuėjo toličiau, atsirėmė į milžiniškos liepos kamieną, nuleido akis į savo permirkusius batus ir susimąstė. O kai vėl akis pakėlė, iš nuostabos prasižiojo... Į koloną atsirėmusi, veidą saulės spinduliams atsukusi džiovinosi bei šildėsi moteris. Visai neseniai matyti apvalumai pūsojo po plona žalio audinio suknele. Galvoje, gal perspėti apie angies keliamą pavojų, bet visa gamtos būseną kažkokiais paslaptiniais ženklais žadino nuojautą, kad jis iš čia turėtų tyliai pasitraukti. Jokio eskizo nebereikia. Paveikslas jo galvoje jau gimė, o tai moteriai joks pavojus šiandien neįmanomas...

Grįžo tais pačiais takais, kaip ir atėjo. Aukštai pakilęs adrenalinas vertė širdį plakti kažkur pakaklėje. Skaisti saulė, pikta angis, nuostabi moteris. Per valandą rytas į jo gyvenimą įbrėžė tris akcentus, kurie neišdils iš atminties iki paskutinių dienų. Išgėręs didelį puodelį kavos Edmundas nekantriai laukė Alfonso. Tam atvykus šoko į jo neatvėsusį automobilį ir paprašė neklausinėti, o greičiau pasiekti miesto dažų parduotuvę. Po kelių valandų vėl atsiradus prie salės pastato, šeimininką paprašė tris dienas nesirodyti nei jo akyse, nei prieš salės duris. Alfonso nuojauta vėl sušnabzdėjo, kad tai yra būtina ir jis be žodžių sėdo į savo „silke“ ir paliko kaimų bendruomenės namus naujojo pažįstamo globai.

Praėjo keletas dienų. Alfonsas vaikštinėjo po erdvią salę, dairėsi ir jokių sienų remonto, jokių dekoracijų ar paveikslų nematė. Tik kai įžengė į nedidelį, bet aukštą kambarėlį, apstulbęs išsižiojo. Kambario sienų spalva iš pilkos buvo virtusi į sodrią žalumą. Ant sienos prieš duris nuo grindų iki

lubų šviežius dažus džiovinosi akis prikaustęs paveikslas. Graži, aukšta, nuoga kaip tikras vaisingumo įsikūnijimas moteris stovėjo arti didžiulės liepos. To medžio lajos viršūnė skaisčio iš už paveikslu ribų tekančios saulės spinduliai. Kitam kūrinių krašte stūksojo aptrupėjusi kažkada čia buvusių rūmų kolona, kurią buvo apsiraičiusi marga, aukštai pakelta galva, gyvatė. Nieko gera nesakančiu žvilgsniu ji žiūrėjo į nuostabią moterį. Tačiau jautėsi, kad moteris turi didelių galių ir gali įsakinėti baisiam ropliui. Paveikslas sruveno sunkiai suprantama įtaigos jėga ir jį pamačiusiam brėžėsi giliai į atmintį. Nei Edmundas, nei Alfonsas nežinojo, kad tie, kurie pamatys šią freską, ne kartą vėl norės čionai sugrįžti.

Edmundas keletą dienų ilsėjosi. Netapė. Tik daugelį kartų lankė apleistą ir apgriuvusią dvarvietę, vildamasis sutikti to ryto moterį. Nesunitiko, nors kartais apimdavo jausmas, kad kažkas nematomas kelias akimirksniai stebi, bet jokios baimės neįsivaidavo.

Kai jau pilnai išvaizdavo buvusių dvaro rūmų didybę, kai į sąmonę atėjo supratimas, kokia gamta prieš šimtmetį čia buvo, kiek likimų, kiek žmonių darbo buvo paaukota sukurti šiam kompleksui, tik tada ėmėsi darbo. Užmatė nutapyti didžiulę, ant visos salės sienos dvaro panoramą. Darbas, darbas ir dar kartą darbas. Tapė ir jautė pasitenkinimą gimstančiu neeiliniu savo kūriniu. Milžiniško paveikslu erdvėje tarsi laiko vandenį nešdama tekėjo upė, tiltas per ją, į kalną akmenimis grįstas kelias, o viršuje platūs ir aukšti raudonų plytų dvaro rūmai. Aušo ir geso dienos, naktimis salėje degė visos šviesos, o tapomą paveikslą papildomai apšviestavo du statybininkų prožektoriai. Kai akys stipriai parausdavo ir patindavo rankų pirštai bei riešai, Edmundas griūdavo į pasienyje stovėjusią lovą, užsitraukdavo ant savęs sunkų, šiltą apklotą ir, paslėpęs tarp kelių dilgčiojančias rankas, numigdavo kelias taupas valandėles. O kartais užmigti nespėjęs pašokdavo, tik jam vienam žinotinus potėpius pridėdavo į tapomą vaizdą ir vėl krisdavo į savo guolį. Stojus mėnulio pilnačiai paveikslas beveik baigtas, o pradėtas buvo žibant delčios ragučiams.

Dailininkas lėtai judėjo girgždančiais pastoliais, dėliodamas paskutinius teptuko potėpius savo širdies ir rankų kūrinyje. Nulipęs nuo pastolių pajuto jo nugarą gręžiantį žvilgsnį. Salės centre prie

dažais apkrauto stalo, sename krėslė sėdėjo iš rugpjūčio vizijų atkeliavusi, stipriu stotu ir pilnatvės grožiu dvelkianti moteris. Edmundas sustingo ir nieko nemąstydamas laukė žodžių iš kankinančiai ilgai lauktos, bet kartu ir netikėtai pasirodžiusios viešnios lūpų. Tylus pauzė buvo netrumpa. Kai jinai akimis pagaliau palytėjo visas paveikslu kerteles, tik tada pabėrė keletą žodžių:

– Protėvių dvaro dvasia tavo dėka atgijo. Esi gabus ir kūryboje dirbi vedamas jautrios širdies. Ačiū! Palieku tau telefono numerį ir tikiu, kad ne už didelio laiko kalno su manimi susisieksi. Mano vardas Nellie.

Po šios trumpos kalbos ji ištiesė dešinę ranką atsisveikinimui, kairė buvo su juoda pirštine ir laikė saują dešinėsios porą. Susilietus plaštakomis abiemis sudilgčiojo pirštų galiukai. Rankos laikė viena kitą gerokai ilgiau negu reikalavo mandagumas... Pagaliau švelni, šilta ranka išslydo iš Edmundo ilgų pirštų saujos. Moteris užsidėjo plačiais bryliais skrybėlę ir, niekieno nepalydėta, žengė pro duris į nakties tamsą. Dailininkas ilgai stovėjo viduryje salės, ilgai žvelgė pro duris į juodą naktį. Ilgai žiūrėjo į standaus popieriaus lapelį su netrumpa skaičių virtine, kol pagaliau suprato, kad šis telefono numeris yra ne jo šalies... Vėliau, jau po asketiškos vakarienės, gulėdamas po apklotais ir šildomas prisiminimų, suprato, kad laikas jau pradėjo skaičiuoti dienas ir valandas, kai jis paims į rankas telefoną ir suves klaviatūroje skaičius, kuriuos visai neseniai atmintinai išmoko...

Praėjo metai. Atlygis už salės paveikslus buvo nuostabus. Užmokėti už paveikslus Alfonso galimybės buvo ribotos. O Edmundui užteko, kiek uždirbo. Kol nutapė tuos paveikslus, jis pasikeitė neatpažįstamai. Vien pažvelgęs į jį atrodė, kad gyvenimas pasirinkimui paklojo prieš jį visus kelius... Ir tai buvo tiesa... Šiuo metu Edmundas restauruoja Paryžiaus freskas, o vakarienės vyno taurę geria žavios moters draugijoje ir jos vardas – Nellie. Edmundas su šypsena prisimena pirmą susitikimą su Alfonso, kuriam nuolat jaučia šiltą dėkingumą.

Na, o salės šeimininkui teko pagelbėti ne vienam gyvenimo vingiuose pasimetusiam žmogui. Kažkieno valia Jo ir Jų keliai neretai susikirsdavo ir galima pasakyti, kad tų susitikimų nauda neretai būdavo abipusė...

Reklama

Reklama

DOVANOJA

Bus ardomas pastatas Prienuose, yra daug geros, sausos medienos (konkrečiau – ardomos grindys). Gal kam praverstų buityje ar tiesiog kūrenimui. Skambinti tel. 0 646 13 176.

PERKA

Nekilnojamasis turtas

Nuolat perkame miškus ir žemės ūkio paskirties žemės sklypus visoje Lietuvoje. Sklypai gali būti išnuomoti, areštuoti ir kt. UAB „Agroland“.

Tel. +370 683 33 955.

Įmonė brangiai perka mišką visoje Lietuvoje, vertina nemokamai, rengia miškotvarkos projektus, atsiskaito iš karto, apmoka visas išlaidas. Tel. 0 646 79 600.

ĮMONĖ BRANGIAI PERKA karves, bulius, telyčias tvarko išmokas, atsiskaito, išsiveža 0 646 82 142 0 678 65 644

PERKA GALVIJUS KARVES, TELYČIAS, BULIUS PAGAL SKERDENAS ARBA GYVĄ SVORĮ. SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMA PATYS. Tel.: +370 614 93124

PARDUODA

Kietas kuras

Parduoda pigiai žalias, sausas skaldytas malkas (skroblo, uosio, ažuolo, beržo, alksnio). Pristatymas – nemokamas. Statybinę medieną, ilgis iki 8 metrų. Tel.: 0 614 98 516, 0 699 48 191.

Parduodame džiovintas, skaldytas beržo malkas. Tel. 0 614 97 744.

PASLAUGOS

Pilnas pamatų įrengimas (nustumdymas, polių gręžimas, rostverkas, armatūros karkasai, apšiltinimas ir užpylimas). Tel. 0 620 85350.

VISI SANTECHNIKOS DARBAI: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, dujinių, vanduo-oras, kieto kuro katilinių įrengimas. Komplektuojame kompiuterines santechnikos medžiagas su nuolaidomis. Tel. 0 640 39 204.

Parduodu sausas, kapotas malkas, laikomas po stogu, vežame ir mažais kiekiais. Išrašome sąskaitas.

Tel. 0 648 61 061.

Įvairios prekės

VISŲ RŪŠIŲ ŽALIUZĖS, ROLETAI, TINKLELIAI NUO VABZDŽIŲ. MONTUOJAME, GAMINAME, REMONTUOJAME. SENUS. TEL.: +370 686 95 441, +370 615 44 232.

Betonavimo, mūravimo ir griovimo darbai. Tvorų montavimas. Tel. 0 600 96 399.

DURYS – PER 3 DIENAS!

„ŽMONIŠKOMIS KAINOMIS“

Gaminu duris – ypatingai šiltas, saugias nuosaviems namams, ūkiniams pastatams ir rūsiams. Dirbame ir žiemomis. Tel. 0 653 93 193.

SIENŲ ŠILTINIMAS užpildant oro tarpus 1m² kaina nuo 1,40 Eur Tel. 0 675 7 73 23

ĮVAIRŪS

„Gyvenimo“ redakcijoje priimami skelbimai ir į Alytaus, Marijampolės ir Vilkaviškio miestų ir rajonų laikraščius.

Alytaus Naujienos Santaka Suvalkietis

Musikalitmai Melaimės

Vairavo neblaivūs

Lapkričio 18 d. apie 20 val. 5 min. kelyje Antakalnis-Jieznas-Alytus-Merkinė patikrinimui buvo sustabdytas automobilis „Opel Zafira“, kurį vairavo neblaivus (3,03 prom.) vyras (gim. 1970 m.). Pradėtas ikiteisminis tyrimas pagal LR BK 281-1 str. 1 d.

Lapkričio 20 d. apie 19 val. 30 min. Birštono sav., Štutupio k., patikrinimui buvo sustabdytas automobilis „VW Touran“, kurį vairavo neblaivus (3,15 prom.) vyras (gim. 1974 m.). Pradėtas ikiteisminis tyrimas pagal LR BK 281-1 str. 1 d.

Parengta pagal Alytaus AVPK suvestines

Kol tėveliai dirba, Visos dienos mokyklos grupėje – ir smagu, ir saugu

(Atkelta iš 3 p.)

apie draugiškumą, paminimos atmintinos dienos, prisidedama organizuojant tradicinius renginius įstaigoje. Mėgstamiausias vaikų užsiėmimas atlikus namų darbų užduotis – žaisti „Mokyklą“.

Aktyviai bendradarbiaujama su Pakuonio miestelio laisvalaikio

salės ir bibliotekos darbuotojais, lankomos meninių darbų parodos. Organizuojamos išvykos, edukacijos mokykloje ir kitose aplinkose. Pasitelkiamos įtraukios ugdymosi aplinkos ir priemonės: įsigyta šiuolaikinių stalo žaidimų ir naujų žaislų. Grupė veikia nuo 13.30 val. iki 17.30 val., tad sudaryta galimybė šeimoms derinti darbo ir šeimos

įsipareigojimus. Pagal programą „Vaisiai mokykloms“ nemokamai gaunami vaisiai ir daržovės yra puikus vitaminų šaltinis, papildantis maisto gamtinimo-ragavimo pamokėles.

Giedrė Gudauskienė
Visos dienos mokyklos grupės mokytoja

Popietė su Pakuonio krašto rekordininke, augalų mylėtoja D. Kapociene Pakuonio laisvalaikio salėje.

Mintys aplankius tautodailininkės Jūratės Mioldažienės parodą Veiverių bibliotekoje

Žiūriu, stebiuosi ir gėriuosi, kiek turi talentų Žmogus? Širdies gerumas, nuoširdumas, muzika, daina ir šokis. Audinių juostose įpinta meilė Tėvynei, šeimai, savo kraštui.

O kur dar giminytės gijos, kurių pėdos giliai išpaustos mylimuose Veiveriuose, Prienų rajone. Kokie prasmingi, kviečiantys susimąstyti žodžiai prie kiekvieno eksponato. Akys veda į Giminės nuaustą juostų pyne, į prisiminimus apie tuos žmones, kurie čia kažkada gyveno, dirbo, kūrė, gerbė artimą ir kaimyną. Džiaugiuosi, kad su parodos autorės tėveliais ir giminėmis teko tavo nuoširdžiai bendrauti bendruomenės gyvenime. Didžiuotūsi Tavimi, Miela Jūrate, ir tavo a.a. Mamytė Onutė Skučienė. Tai iš jos, matyt, paveldėjai darbštumą, kruopštumą, draugiškumą, meilę Dievui, Tėvynei, artimui ir menišką sielą. Didžiuojamės Tavimi ir mes, giminės, draugai, visi kraštiečiai.

Dėkojame, kad visada dalyvauji mūsų renginiuose ir daliniesi savo širdies turtais. Juostų raštai atspindi Tavo nuostabų vidinį pasaulį. Tegul sėkmė ir meilė menui, Dievui ir artimui Tave lydi visą gyvenimą.

Vilytė Stelmokienė

Tradicinė rudens šventė Kašonyse

Lapkričio 15 d. Kašonių bendruomenės namuose vyko tradicinė rudens šventė „Rudens suktinis 2025“. Šventėje dalyvavo ir susirinkusiuosius pasveikino Prienų rajono savivaldybės vicemerais Laimutė Jančiukienė ir Deividas Dargužis bei Jiezno seniūnas Algis Bartusevičius.

Renginį pradėjo Dzūkijos gimnazijos Jiezno skyriaus 4 klasės mokinių koncertas (mokytoja **D. Acuvienė**). Visus sužavėjo mokinių eilės apie rudens, dainos, dūdelių muzika ir pačių sukurti šokiai. Po mokinių pasirodymo programą tęsė Pakuonio laisvalaikio salės vokalinis ansamblis „Re nata“ (**vadovė R. Žibienė**). Skambėjo ne tik žinomos ir naujos dainos, bet ir vakarui tinkamos eilės.

Na, o Marijampolės kultūros centro Gudelių skyriaus kapelos „Gudeliai“ koncertas, vadovaujamas **O. Šovienės**, išjudino iš vietų visus susirinkusiuosius. Linksmiausias kapeloje buvo kraštiečiai Vytautas. Patiekalo iš morkos konkursą „Morka – grožio ir jaunystės paslaptis“ vertino vicemerais Laimutė

Jančiukienė, Deividas Dargužis, seniūnas **Algis Bartusevičius** ir pakuoniškė **Renata Žibienė**. Komisija patiekalų savininkams įteikė nominacijas ir prizus. Renginio metu vyko naujų **L. Butkienės** darbų paroda.

Renginį vedė **Indrė Kabašinskaitė** ir **Vida Ivanauskienė** kartu su organizatoriais **Danutė** ir **Daliūmi**. Vakaro metu visus linkmino kašoniškis **Renatas**. Susirinkusieji ne tik bendravo, bet ir šoko bei dainavo.

Rudens šventę organizavo Kašonių biblioteka, kaimo bendruomenė „Kašonyse“ ir Dukurnonių bendruomenė. Renginio partneriai – Dzūkijos gimnazijos Jiezno skyrius.

Danutė Bajorienė

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė – VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (0 319 60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOS, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISĖSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (0 319 60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė (0 319 60012, rimante@gyvenimas.info); KOREKTŪRA: Ona Ališauskienė (0 319 60015); BUHALTERIJA, SKELBIMAI: Ona Lodienė, Zina Lankevičienė (tel./faksas 0 319 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketas@gyvenimas.info). Mob. tel. 0 605 19 327.
Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

Laikraštis išeina antradieniais ir penktadieniais. Ofsetinė spauda. Apimtis – 2 spaudos lankai. Indeksas 67283. Tiražas: antradieniais – 1250 egz., penktadieniais – 1550 egz. Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

MRF
MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Laikraščio veiklą ir projektą „Gyvenimą kuriame patys“ iš dalies remia VŠĮ „Medijų rėmimo fondas“ (2025 m. bendrai skirta suma – 42368 Eur).

Spaudė UAB „Alytaus spaustuvė“, Seirijų g. 17, tel. (0 315) 73786.

ALYTAUS SPAUSTUVĖ

Internetu skaitykite: www.gyvenimas.eu, www.facebook.com/laikrastiogyvenimas